

บรรณาธิการแถลง

บรรณาธิการแถลง

คำว่า “บรรณาธิการ” เป็นคำที่คนไทยคุ้นเคยมาช้านานแล้ว คำนี้เป็น “ศัพท์บัญญัติ” ซึ่งการบัญญัติศัพท์หมายถึง “การตราหรือกำหนดคำซึ่งมีความหมายเฉพาะขึ้นใช้” การบัญญัติศัพท์เกิดขึ้นในรัชสมัยพระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 เนื่องจากการเข้าร่วมกับฝ่ายพันธมิตรในสงครามโลกครั้งที่ 1 ทำให้ต้องมีการแปลเอกสารจากภาษาต่างประเทศมาเป็นภาษาไทย จึงต้องมีการบัญญัติศัพท์และมีการใช้ศัพท์บัญญัติในเอกสารราชการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้มีบทบาทสำคัญในการบัญญัติศัพท์ คือ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, สมเด็จพระมหาสมณเจ้ากรมพระวชิรญาณวโรรส, สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ, พระวรวงศ์เธอกรมหมื่นพิทยาลงกรณ์, พระยาอนุমানราชชน, พระเจ้าวรวงศ์เธอกรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์

คำ “บรรณาธิการ” นี้เดิมทับศัพท์ว่า “เอดิเตอร์” (editor) พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงเสนอคำนี้ไปยัง “หนังสือพิมพ์ไทย” ซึ่งเป็น “หนังสือพิมพ์หลวง” ที่พระองค์ทรงเป็นองค์อุปถัมภ์ ดำเนินกิจการในช่วง พ.ศ. 2451-2475 ทรงเสนอไปโดยใช้นามแฝงว่า อ.พ. ซึ่งสันนิษฐานว่า

เป็นคำยืมมาจากพระนามแฝง “อศฺวพาหุ” ที่ทรงใช้ในพระราชนิพนธ์ข้อเขียนแสดงความคิดเห็น ทรงยกคำว่า “สาราณียกร” และคำว่า “ปณณกะรี” มาเปรียบเทียบ ซึ่งคำว่า สาราณียกร พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์ ทรงกำหนดให้ใช้มาตั้งแต่ พ.ศ. 2426 พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานให้ความหมายว่า หมายถึง “ตำแหน่งเจ้าหน้าที่ของสมาคม หรือสถาบันการศึกษา เป็นต้น ทำหน้าที่อย่างบรรณาธิการ” ส่วนคำว่า “ปณณกะรี” เป็นคำที่มีผู้เสนอให้ใช้ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงลองค้นดูในพจนานุกรมพบว่า ปณณ แปลว่า หนังสือ การี แปลว่า “อันเนื่องด้วยการ” ความหมายจึงยังไม่ค่อยตรงนัก เพราะคำ การี เป็นคำคุณศัพท์ ไม่ใช่คำนามศัพท์ จึงทรงเสนอคำว่า “บรรณาธิการ” แทน ซึ่งแปลว่า “ผู้กระทำการหนังสือ” ซึ่งวงการหนังสือไทยยอมรับตั้งแต่นั้นมา (จากหนังสือ “วิสุทธิปจฺจา” โดยวรรณวิวัฒน์ รัตนลัมภ์, สิงหาคม 2567)

วารสารฉบับนี้เป็นฉบับเดือนเมษายน ซึ่งเป็นช่วงฤดูร้อน นอกจากอากาศร้อนกว่าปีก่อน ๆ ท่ามกลางบรรยากาศโลกที่ร้อนระอุจากไฟสงคราม ในตะวันออกกลาง ที่ประเทศอันเป็น “อารยประเทศ” ที่สุด คือ สหรัฐอเมริกา มีผู้นำประเทศที่มีความคิด

อย่าง “อนารยะ” เป็นผู้ก่อตั้งร่วมกับอิสราเอลที่มีผู้นำสายเหยี่ยว ทำให้เกิดวิกฤตพลังงาน ทั้งขาดแคลน และราคาพุ่งสูง แต่วารสารของเรายังคงเดินหน้าต่อไป โดยฉบับนี้ มีนิพนธ์ต้นฉบับทั้งสิ้น 9 เรื่อง เรื่องแรก **การวินิจฉัยและการรักษาโรคเบาหวานระยะที่ 2 ตามศาสตร์การแพทย์แผนไทยประยุกต์ ในโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล เขต 12** (Diagnosis and Treatment of Type 2 Diabetes Mellitus Based on Applied Thai Traditional Medicine Principles in Subdistrict Health Promotion Hospital in Health Region 12) พบว่า แพทย์แผนไทยยังใช้ผลการตรวจทางห้องปฏิบัติการจากแพทย์แผนปัจจุบันเป็นหลักในการยืนยันการวินิจฉัยโรค ส่วนการรักษา ใช้การปรับพฤติกรรมร่วมกับการใช้สมุนไพร ได้แก่ มะระขี้นก (*Momordica charantia*), ขี้พูลู (*Piper sarmentosum* Roxb.) และตรีผลา (*Triphala*) ผู้ป่วยที่มีภาวะแทรกซ้อนทางเท้า ได้รับการดูแลด้วยการแช่เท้า ส่วนผู้ที่มีอาการภาวะแทรกซ้อนทางตา ไต และหัวใจ จะได้รับการส่งต่อไปให้แพทย์ผู้เชี่ยวชาญแผนปัจจุบัน เรื่องที่ 2 **ผลการพันผ้าหน้าท้องและการนวดอู่ต่อการเข้าสู่ของมดลูกในมารดาหลังคลอด** (The Effectiveness of Abdominal Bandaging and Hot Brick Compression to Level of Fundus in Post - Partum Mothers) พบว่า การพันผ้าหน้าท้องร่วมกับการนวดอู่สามารถช่วยให้มดลูกเข้าอู่ได้ภายใน 12 วัน เร็วกว่าการพันผ้าหน้าท้องหรือการนวดอู่ร้อนเพียงอย่างเดียว ผู้วิจัยเสนอแนะให้ศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น และศึกษาเปรียบเทียบระหว่างครรภ์แรกกับครรภ์หลัง เรื่องที่ 3

ประสิทธิศักร์ของเจลดาวเรืองฝรั่งต่อการหายของแผลเรื้อรัง : การศึกษาแบบสุ่มและมีกลุ่มควบคุม ชนิดเปิดฉลาก (Efficacy of Calendula Gel on the Healing of Chronic Wounds : An Open - Label Randomized Controlled Trial) พบว่าเจลดาวเรืองฝรั่งเมื่อใช้ควบคู่กับการดูแลรักษามาตรฐาน มีความปลอดภัยและสามารถช่วยให้แผลเรื้อรังหายเร็วขึ้น สมควรศึกษาในกลุ่มตัวอย่างขนาดใหญ่ขึ้น และศึกษาในแผลประเภทอื่น เช่น แผลเบาหวาน และแผลกดทับ

เรื่องที่ 4 **การทดสอบการระคายเคืองเฉียบพลันทางผิวหนัง/การกัดกร่อนในกระต่ายของเจลสารสกัดรากทองพันชั่งที่มี rhinacanthin C 0.2%** (Acute Dermal Irritation / Corrosion Testing in Rabbits of *Rhinocanthus nasutus* Root Extract Gel Containing 0.2% rhinacanthin C) พบว่า เจลสารสกัดรากทองพันชั่งดังกล่าว ไม่ก่อให้เกิดการระคายเคืองทางผิวหนัง และไม่ก่อให้เกิดการกัดกร่อนในกระต่ายสายพันธุ์ New Zealand White ในการทดสอบด้วยวิธีตาม OECD Guideline No.404 แสดงว่าตำรับดังกล่าวมีความปลอดภัยเบื้องต้นสำหรับการใช้ทางผิวหนัง และสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนการศึกษาทางคลินิกในการรักษาโรคผิวหนังจากเชื้อราได้ต่อไป เรื่องที่ 5 **ฤทธิ์ลดระดับน้ำตาลในเลือดของสารสกัดใบเขียงดาในสัตว์ทดลอง** (Anti-hyperglycemic Effect of *Gymnema inodurum* Lour.) Decne Leaf Extract in Animal Model) พบว่าสารสกัดใบเขียงดาสามารถลดระดับน้ำตาลในเลือดได้ แต่การนำไปใช้ต้องระมัดระวังในการใช้ร่วมกับยาลดน้ำตาลอื่น เพราะอาจทำให้เกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำได้ รวม

ทั้งต้องศึกษาปฏิกิริยาระหว่างสารสกัดชนิดนี้กับยาแผนปัจจุบันด้วย นอกจากนี้ควรมีการศึกษาความเป็นพิษเรื้อรังในสัตว์ทดลองด้วย เรื่องที่ 6 **ฤทธิ์ต้านออกซิเดชันและฤทธิ์ปกป้องเซลล์ประสาท N1E-115 ของสารสกัดเปลือกมังคุด** (Antioxidant Activity and Neuroprotective Effect of *Garcinia Mongostana* Pericarp Extracts on N1E-115 Cells) พบว่าสารสกัดจากเปลือกมังคุดมีฤทธิ์ต้านออกซิเดชันดีมาก ควรมีการศึกษาในสัตว์ทดลองและพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพต่อไป เรื่องที่ 7 **สมบัติทางเคมีและเคมีฟิสิกส์ของไคโมไมรูโลม** (Chemical and Physico-chemical Properties of *Elephantopus scaber* L. Leaves ผลการศึกษาสามารถนำไปสู่การจัดทำโมนิกราฟข้อกำหนดมาตรฐานของไคโมไมรูโลม และสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของไคโมไมรูโลมแห่งในตำรามาตรฐานสมุนไพรไทย เพื่อใช้อ้างอิงในการควบคุมคุณภาพได้ต่อไป เรื่องที่ 8 **การศึกษาตำรายาและฤทธิ์ยับยั้งแบคทีเรียของตำรายาในคัมภีร์ธาตุบรรจบ จากหนังสือตำราการแพทย์แผนโบราณทั่วไปสาขาเวชกรรม เล่ม 2** (Study on Traditional Thai Medicine Recipes and Its Antibacterial Activity of That Bun Job in The Tamrakarn-photpanboran Text Book, Volume 2) พบว่าสารสกัดเอทานอล 5% ของตำรายาอัศฎาธิวัค (Asa Dha

Thi Wak) มีฤทธิ์ยับยั้งเชื้อ *E-coli* และ *S.aureus* ดีที่สุด สามารถนำไปศึกษาหาสารสำคัญ กลไกการออกฤทธิ์ และประสิทธิภาพที่ดีในสัตว์ทดลอง เพื่อพัฒนาเป็นผลิตภัณฑ์สมุนไพรสำหรับรักษาโรคติดเชื้อทางเดินอาหารได้ต่อไป เรื่องที่ 9 **การวิเคราะห์แนวคิด : การเปรียบเทียบข้อดีและข้อเสียของวิธีการสกัดเบอร์จินินจากสมุนไพรที่ใช้เป็นยา** (Conceptual Analysis : A Comparison of the Advantages and Disadvantages of Methods for Extracting Berginin From Medicinal Herbs) พบว่า วิธีการสกัดมีผลต่อปริมาณและความคงตัวของเบอร์จินิน โดยเทคนิค Microwave Assisted Extraction (MAE) และ Ultrasound Assisted Extraction (UAE) ให้ประสิทธิภาพสูง ใช้เวลาสั้น และใช้ตัวทำละลายน้อย ขณะที่วิธี Maceration และ Freeze Drying เหมาะสำหรับสารสกัดที่เสถียร ส่วน Soxlet extraction และ Decoction มีข้อจำกัดด้านความร้อน และตัวทำละลายที่มีขี้

ภาคปฏิกิริยาฉบับนี้ จากคณะกรรมการจัดทำตำราอ้างอิงสมุนไพรไทยเป็นเรื่องไคโมไมรูโลม (DO MAI RU LOM) และคำศัพท์จากพจนานุกรมศัพท์การแพทย์แผนจีน เล่ม 2 (จีน-ไทย-อังกฤษ) วารสารสมุนไพรเป็นเรื่องของไคโมไมรูโลม 4 เรื่อง น่าสนใจทั้งสิ้น

พบกันใหม่ฉบับหน้า

นายแพทย์วิชัย โชควิวัฒน์

Editor's Note

The term “*editor*” is a word that Thai people have been familiar with for a long time. This word is a coined term, which refers to “*the creation or designation of a word with a specific meaning for use.*” The practice of coining terms began during the reign of King Vajiravudh (Rama VI), due to Thailand’s participation on the Allied side in World War I, which required the translation of documents from foreign languages into Thai. As a result, new terms had to be coined and were used in official documents to ensure mutual understanding among relevant agencies. Key figures in the development of coined terminology included King Vajiravudh (Rama VI), Somdet Phra Maha Samana Chao Krom Phra Vajirananavarorasa, Somdet Phra Chao Boromwongse Ther Krom Phraya Devawongse Varopakarn, Phra Worawongse Ther Krom Muen Phitthayalongkorn, Phraya Anuman Rajadhon, and Phra Chao Worawongse Ther Krom Muen Narathip Phongpraphan.

The Thai word “*บรรณาธิการ*” was originally transliterated as “*editor.*” King Vajiravudh (Rama VI) proposed this term to the newspaper called “*Nangsuephim Thai*,” a royal newspaper under his patronage, which operated between 1908 and 1932. He submitted

the proposal under the pseudonym “*A.P.*,” which is believed to be an abbreviation of “*Asavabahu*,” a pen name he used in his opinion pieces.

His Majesty compared the terms “*saraneyakorn*” and “*pannakaree*.” The term “*saraneyakorn*” had been designated for use since 1883 by Prince Narathip Praphanphong. The Royal Institute Dictionary defines it as “*an official position in an association or educational institution, functioning as an editor.*” As for “*pannakaree*,” it was a proposed term that King Vajiravudh examined in the dictionary: *panna* means “*book*,” and *karee* means “*related to an action.*” However, the meaning was not quite precise, since *karee* is an adjective rather than a noun.

He therefore proposed the Thai term “*บรรณาธิการ*,” meaning “*one who performs work related to books*,” and this definition has been accepted by the Thai publishing world ever since (adapted from Wisuttpuccha by Wannawiwat Rattanam, August 2024.)

This issue of the Journal is the April edition, which falls in the hot season. In addition to the weather being hotter than in previous years, the global atmosphere is also ‘heated’ by the flames of war in the Middle East. In

what is considered one of the most “civilized” nations, the United States, a leader with “uncivilized” ideas has contributed to this situation together with Israel, whose leadership takes a hawkish stance. This has led to an energy crisis, with both shortages and sharply rising prices.

Nevertheless, our Journal continues to move forward, and this issue contains a total of nine original articles:

The first article, *Diagnosis and Treatment of Type 2 Diabetes Mellitus Based on Applied Thai Traditional Medicine Principles in Subdistrict Health Promotion Hospital in Health Region 12*, found that Thai traditional medicine practitioners still rely primarily on laboratory results from modern medicine to confirm diagnoses. Treatment involves behavioral modification along with the use of herbal remedies, including bitter melon (*Momordica charantia*), wild betel leaf (*Piper sarmentosum* Roxb.), and *Triphala*. Patients with foot complications receive care through foot soaking, while those with complications involving the eyes, kidneys, or heart are referred to modern medical specialists.

The second article, *The Effectiveness of Abdominal Bandaging and Hot Brick Compression on Uterine Involution in Postpartum Mothers*, found that combining abdominal bandaging with hot brick compression helps the uterus return to its normal state within 12 days—faster than using either abdominal bandaging or hot brick compression alone. The

researchers recommend further studies with larger sample sizes and comparative studies between first-time and subsequent pregnancies.

The third article, *Efficacy of Calendula Gel on the Healing of Chronic Wounds: An Open-Label Randomized Controlled Trial*, found that calendula gel, when used alongside standard care, is safe and can accelerate the healing of chronic wounds. Further studies with larger sample sizes are recommended, as well as research on other types of wounds, such as diabetic ulcers and pressure sores.

The fourth article, *Acute Dermal Irritation/Corrosion Testing in Rabbits of Rhinacanthus nasutus Root Extract Gel Containing 0.2% Rhinacanthin C*, found that the root extract gel of *Rhinacanthus nasutus* did not cause skin irritation or corrosion in New Zealand White rabbits when tested according to OECD Guideline No. 404. This indicates that the formulation is preliminarily safe for topical use and can be used to support further clinical studies for the treatment of fungal skin diseases.

The fifth article, *Anti-hyperglycemic Effect of Gymnema inodorum Lour. Decne Leaf Extract in Animal Models*, found that the leaf extract can reduce blood glucose levels. However, caution is required when using it in combination with other hypoglycemic drugs, as it may lead to hypoglycemia. Further studies on interactions with modern medicines, as well as chronic toxicity studies in animal models, are recommended.

The sixth article, *Antioxidant Activity and Neuroprotective Effect of Garcinia mangostana Pericarp Extracts on N1E-115 Cells*, found that mangosteen peel extract has strong antioxidant properties. Further studies in animal models and development into herbal health products are recommended.

The seventh article, *Chemical and Physico-chemical Properties of Elephantopus scaber L. Leaves*, suggests that the findings can lead to the development of a monograph establishing standard specifications for these leaves, and can serve as a guideline for setting quality standards for dried *Elephantopus scaber* leaves in Thai herbal pharmacopoeia references.

The eighth article, *Study on Traditional Thai Medicine Recipes and Their Antibacterial Activity from the That Bun Job Scripture in the Tamrakarnphatpanboran Textbook, Volume 2*, found that a 5% ethanol extract of the Asa Dha Thi Wak formulation showed the strongest inhibitory activity against *E. coli* and *S. aureus*. This finding can be further developed through studies on active compounds, mechanisms of action, and efficacy in animal models, with

the aim of producing herbal treatments for gastrointestinal infections.

The ninth article, *Conceptual Analysis: A Comparison of the Advantages and Disadvantages of Methods for Extracting Bergenin from Medicinal Herbs*, found that extraction methods affect both the yield and stability of *bergenin*. Microwave-Assisted Extraction (MAE) and Ultrasound-Assisted Extraction (UAE) provide high efficiency, require less time, and use less solvent. In contrast, maceration and freeze-drying are suitable for stable extracts, while Soxhlet extraction and decoction have limitations related to heat and solvent polarity.

The Miscellaneous section of this issue, prepared by the Subcommittee for the Development of Thai Herbal Reference Texts, focuses on *Elephantopus scaber* (*Do Mai Ru Lom* plant in Thai), along with terminology from the Chinese-Thai-English Dictionary of Traditional Chinese Medicine, Volume 2. The Journal Club section also features four interesting topics related to *Do Mai Ru Lom*.

See you again in the next issue.

Vichai Chokevivat, M.D., M.P.H.